

NOTAT

Dyresundhed
J.nr. 2016-14-30-00070
Ref. HCHR/SIBZU
Dato: 15-02-2017

Notat om hørings svar vedrørende forslag til lov om ændring af lov om hold af dyr (bemyndigelse til fastsættelse af regler om obligatorisk hygiejnekursus for visse personer, der håndterer svin m.v.)

Udkast til lovforslaget blev sendt i ekstern høring den 21. december 2016 med frist for at afgive hørings svar den 23. januar 2017 kl. 12.00.

Følgende høringspartier har enten oplyst, at de ingen bemærkninger har til udkastet til lovforslaget, eller at de hilser udkastet til lovforslaget velkommen:

Datatilsynet, Det Veterinære Sundhedsråd, Erhvervsstyrelsen (Team Effektiv Regulering).

Følgende eksterne høringspartier har fremsendt bemærkninger til udkastet til lovforslaget: Danske Svineproducenter, Den Danske Dyrlægeforening, Fagligt Fælles Forbund 3F, Fødevareforbundet NNF, ITD – Brancheorganisation for den danske vejgodstransport, Landbrug & Fødevarer, Lægeforeningen, Rådet for Bedre Hygiejne, SamMark og Økologisk Landsforening.

I det følgende gennemgås hørings svar, som indeholder bemærkninger til lovforslaget. Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger hertil er anført i kursiv. Hørings svarene er gengivet for så vidt angår de væsentligste overordnede emner, og der henvises til, at de fremsendte hørings svar fra eksterne høringspartier offentliggøres på Høringsportalen.

Hørings svarene har overordnet berørt følgende emner:

1. Kursets målgruppe
2. Kursets varighed, form og indhold
3. Udmøntning af bemyndigelsesbestemmelsen

4. Eksisterende uddannelser
5. Kontrol
6. Konkurrencevilkår

Ad. 1. Kursets målgruppe

3F vil opfordre til, at kursuskravet fremover omhandler alle, der erhvervsmæssigt arbejder med og håndterer husdyr, såsom mink og heste.

3F og NNF mener, at andre der ikke direkte deltager i håndteringen, men som erhvervsmæssigt beskæftiger sig med svin, også bør have indgående kendskab til, hvordan man minimerer risikoen for spredning af husdyr-MRSA.

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger:

Miljø- og Fødevareministeriet kan oplyse, at kurset ved fastsættelse af regler i medfør af den foreslåede bemyndigelse vil blive obligatorisk for følgende personer: personer, der er erhvervsmæssigt beskæftigede i svinebesætninger, personer der transporterer og håndterer levende svin i forbindelse med erhvervsmæssig transport af svin, herunder personer, der håndterer svin på samlesteder, markeder og lignende, samt for slagterimedarbejdere, der håndterer levende svin.

Baggrunden for det obligatoriske hygiejnekursus er Handlingsplan for husdyr-MRSA af 16. april 2015, som blev indgået mellem Venstre, Enhedslisten, SF, Konservative, Dansk Folkeparti og den daværende regering bestående af Socialdemokraterne og Det Radikale Venstre. Ifølge punkt 2.3. i handlingsplanen indføres obligatorisk hygiejnekursus for personer, der håndterer svin. Det overordnede formål med kurset er at minimere den mængde af husdyr-MRSA, som mennesker passivt kan bære videre til det omgivende samfund. I det handlingsplanen krav om obligatorisk hygiejnekursus omfatter husdyr-MRSA hos svin fastsættes kravet ikke for personer, der håndterer andre husdyr såsom mink og heste.

Med henblik på implementering af initiativet om obligatorisk hygiejnekursus nedsatte Fødevarestyrelsen en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter fra Landbrug & Fødevarer, Danish Crown, SEGES, Arbejdstilsynet, Statens Serum Institut, 3F, BAR transport og engros, Arbejdsgiverforeningen for transport og logistik og Fødevarestyrelsen. Arbejdsgruppen skulle blandt andet beskrive kursets målgruppe, opgøre målgruppernes størrelse, beskrive kursets indhold og beskrive kravets eventuelle udstrækning til udenlandske medarbejdere og chauffører. Arbejdsgrup-

pen har udarbejdet en rapport af 7. januar 2016 - Rapport fra arbejdsgruppen om indførelse af obligatorisk hygiejnekursus for personer, der håndterer svin.

Af rapporten fra arbejdsgruppen, som 3F og NNF henviser til, fremgår det, at der også er andre mindre grupper af personer, som via deres arbejde kommer i kontakt med svin, eksempelvis dyrlæger. Det fremgår af rapporten, at dyrlæger i kraft af deres uddannelse har den nødvendige indsigt i MRSA og hygiejne. Derudover gælder det for besætninger med zoonotisk smittebeskyttelsesplan, jf. bekendtgørelse nr. 1536 af 12. december 2016 om sundhedsrådgivningsaftaler for svinebesætninger at den ansvarlige for besætningen skal påse, at besøgene efterlever smitteforebyggende foranstaltninger. På den baggrund anbefaler arbejdsgruppen, at kravet som udgangspunkt skal omfatte alle personer, der erhvervsmæssigt er beskæftigede med svin i svinebesætninger, ved transport og på slagterier. Med lovforslaget følges arbejdsgruppens anbefaling om hvilke persongrupper, der skal omfattes af kravet om obligatorisk hygiejnekurset dermed.

Miljø- og Fødevareministeriet bemærker, at idet kurset vil blive stillet vederlagsfrit til rådighed og ligge frit tilgængeligt på internettet, vil det være muligt for alle at tage kurset.

Ad. 2. Kursets varighed, form og indhold

Den Danske Dyrlægeforening tvivler på, at kursisterne efter et kursus med en varighed af 1,5 timer, vil kunne opfylde målsætningerne beskrevet i høringsbrevet.

SamMark bemærker, at det vil være uoverskueligt for en større andel af chaufførerne at skulle tage et e-learningkursus med efterfølgende vejledende test, ikke mindst når man kun kan tage det på dansk eller engelsk.

3F og NNF finder ikke, at et e-learningkursus i tilstrækkelig grad vil kunne afhjælpe f.eks. spørgsmål omkring det psykiske arbejdsmiljø, eller hvordan man forholder sig til det omgivende samfunds nervøsitet for spredning af husdyr-MRSA. 3F bemærker desuden, at det kursusindhold og den form, som er beskrevet i arbejdsgruppens rapport, er den bedste måde at sikre mod spredning af husdyr-MRSA.

Lægeforeningen og Rådet for Bedre Hygiejne ønsker at forslaget tekst åbner op for flere typer af kurser, f.eks. fysiske kurser, webinarer og erfaringsgrupper. Endvidere vil de opfordre til, at man også holder sig for øje, at der udover de fagligt ansvarlige fra Statens Serum Institut til disse kurser også sikres samarbejde med parter, der har

praktisk og direkte erfaring med de produktionshygiejniske forhold, fx ved at inddrage veterinærer med indgående kendskab til produktionspraksis.

Økologisk Landsforening finder det hensigtsmæssigt, at man skal kunne vælge et kursusforløb, der målretter sig den produktion, der er tale om, idet de bemærker, at der er væsentlig forskel på forholdene i de lukkede besætninger og det økologiske system. De bemærker endvidere, at det bør overvejes, om de mindre erhvervsmæssige producenter med en ekstensiv produktion skal undtages.

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger:

Arbejdsgruppen har blandt andet beskrevet anbefalinger til kursets indhold. Miljø- og Fødevareministeriet vurderer, at kursusindholdet bør tage udgangspunkt i arbejdsgruppens anbefalinger til kursusindhold, da det dækker de overordnede emner, der ifølge Handlingsplan for husdyr-MRSA skal gennemgås, herunder hvilke risici, der er forbundet med MRSA, og hvordan man kan mindske risikoen for at sprede smitten uden for staldene.

Arbejdsgruppens anbefalinger vedrørende læringsudbytte danner således baggrund for indholdet af e-learningkurset.

I forhold til Den Danske Dyrlægeforenings bemærkninger vurderer Miljø- og Fødevareministeriet, at e-learningkurset vil tilgodese det af arbejdsgruppen anbefalede læringsudbytte og dermed øge kendskabet til smittebeskyttelse, hvorved motivationen for at opretholde et højt hygiejneniveau øges.

E-learningkurset vil have en forventet gennemsnitlig varighed på ca. 1,5 time afhængig af kursistens kendskab til området på forhånd. Kursets varighed er estimeret ud fra personer med almindeligt kendskab til hygiejne og til brug af elektroniske medier. Det vurderes mest hensigtsmæssigt, at kurset stilles til rådighed som et e-learningkursus, bl.a. fordi det giver mulighed for, at kursisterne kan tilgå kurserne fra alle steder med en internetforbindelse, hvorfor Miljø- og Fødevareministeriet vurderer, at adgangen til at tilgå og gennemføre kurset er fleksibel og overskuelig. Kurset vil som udgangspunkt blive stillet til rådighed på dansk og engelsk med mulighed for at udbygge til flere sprog senere. En del af kursusindholdet vil være illustrationsbaseret.

Indholdet af kurset vil som nævnt tage udgangspunkt i arbejdsgruppens anbefalinger til læringsudbyttet, hvilket bl.a. er: "Viden om betydning af at være MRSA-bærer, og hvordan det håndteres både i forhold til familie og almindelig social kontakt" og "Kendskab til rettighederne som MRSA-bærer i sundhedsvæsenet". Med

disse anbefalinger henviser arbejdsgruppen til de emner vedrørende det psykiske arbejdsmiljø, som 3F og NNF efterspørger. Således er det Miljø- og Fødevareministeriets opfattelse, at håndtering af psykiske arbejdsmiljøproblemer, der måtte opstå i relation til husdyr-MRSA vil blive tilstrækkeligt behandlet i kursets indhold, idet kursusindholdet udvikles på baggrund af arbejdsgruppens anbefalinger.

Endvidere er der mulighed for at kontakte MRSA-rådgivningstjenesten for rådgivning om spørgsmål vedrørende husdyr-MRSA og det psykiske arbejdsmiljø. Miljø- og Fødevareministeriet noterer sig Lægeforeningen og Rådet for Bedre Hygiejnes bemærkninger om behov for flere typer af kurser, men bemærker hertil, at det med lovforslaget foreslås, at initiativet om obligatorisk hygiejnekursus udmøntes i form af e-learning kursus, idet denne kursusform vurderes mest hensigtsmæssig og fleksibel i forhold til formålet med kurset. Miljø- og Fødevareministeriet kan desuden oplyse, at SEGES Videncenter for Svineproduktion har oplyst, at visse landbrugsskoler har indarbejdet viden om husdyr-MRSA i undervisningen.

Miljø- og Fødevareministeriet bemærker, at der har været dyrlæger blandt arbejdsgruppens medlemmer, hvilket afspejles i de temaer, der fremgår af kursets læringsudbytte.

Miljø- og Fødevareministeriet har noteret Lægeforeningen og Rådet for Bedre Hygiejnes bemærkninger, og kan oplyse, at vi så vidt muligt vil tage højde for bemærkningerne omkring samarbejdsparter, der har praktisk og direkte erfaring med produktionshygiejniske forhold, i processen for udarbejdelse af kurset.

Med hensyn til Økologisk Landsforenings bemærkninger om produktionsforhold bemærker Miljø- og Fødevareministeriet, at det overordnede formål med kurset er, at alle, der er erhvervs-mæssigt beskæftigede med svin forstår vigtigheden af smitteforebyggende tiltag, hvorved motivationen for at opretholde et højt hygiejneniveau øges uanset produktionsforholdene i den konkrete besætning.

Det obligatoriske hygiejnekursus er et generelt kursus og ikke med fokus specielt rettet mod besætningsformen og produktionsforholdene, idet kurset skal være målrettet personer i alle led i svineproduktionen, inklusiv personer der transporterer levende svin, samt medarbejdere på slagteriet, der håndterer levende svin.

Rapporten fra arbejdsgruppen om indførelse af obligatorisk hygiejnekursus for personer, der håndterer svin, anbefaler, at krav om obligatorisk hygiejnekursus som udgangspunkt omfatter alle personer, der erhvervs-mæssigt er beskæftigede med svin. På baggrund af arbejdsgruppens anbefalinger, samt det forhold, at e-

learningkursets anslåede længde er på ca. 1,5 timer og vederlagsfritforeslås ikke, at der fastsættes undtagelser fra kravet om obligatorisk hygiejnekursus for mindre erhvervsmæssige producenter eller i øvrigt.

Ad. 3. Udmøntning af bemyndigelsesbestemmelsen

Danske Svineproducenter har i deres høringssvar haft bemærkninger til implementeringsforløbet vedr. det obligatoriske hygiejnekursus, og indstiller, at der gives mindst et års frist til, at alle medarbejdere har gennemført kurset. For nyansatte medarbejdere, der ikke har kurset i forvejen, indstilles der en 3 måneders frist.

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger:

Miljø- og Fødevareministeriet bemærker, at det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at der i forbindelse med reglerne, der fastsættes efter den foreslåede bemyndigelse, vil blive fastsat en nærmere angiven frist for, hvornår de omfattede personer skal have gennemført kurset for at virksomheden eller virksomhedsejeren lever op til kravet. Miljø- og Fødevareministeriet noterer Danske Svineproducenters bemærkning, og , og vil lade dem indgå i overvejelserne i forbindelse med udarbejdelsen af bekendtgørelsen, som udmønter bemyndigelsen. Bekendtgørelsen sendes desuden i ekstern høring.

Ad. 4. Eksisterende uddannelser

Danske Svineproducenter savner en tydeligere afklaring af, hvordan kurset kan implementeres eller udbydes i nogle af de i forvejen eksisterende uddannelsesprogrammer – fx i dyrlæge regi, på landbrugsskolerne, i landboforeningerne mv.

3F finder, at kravet om obligatorisk hygiejnekursus for personer, der håndterer svin, fremover skal indgå som en obligatorisk del af landbrugsuddannelsen, uddannelse til industrislagter, veterinæruddannelser m.m., således at alle, der fremover gennemfører en uddannelse inden for disse områder, har den fornødne viden om husdyr-MRSA.

NNF finder, at kurset skal indgå som en del af uddannelsen til industrislagter og andre uddannelser, hvor det er relevant.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at når læringsmålene indgår i andre undervisnings- eller kursusforløb eller på anden måde end e-learning, er det ikke præciseret, hvordan en privat udbyder får en registrering/godkendelse af et kursus.

Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger:

Miljø- og Fødevareministeriet har overvejet om der skal fastsættes undtagelser eller

dispensationsmuligheder fra krav om hygiejnekursus for personer, som tidligere har gennemført en uddannelse, hvor der er blevet undervist i hygiejne i relation til håndtering af svin. Som følge af vigtigheden af smittebeskyttelse og forebyggelse af, at husdyr-MRSA spredes til det omgivende samfund, vurderer Miljø- og Fødevarerministeriet, at der ikke fastsættes bestemmelser om undtagelser eller dispensationsmuligheder i øvrigt. I vurderingen indgår desuden, at e-learningkursets anslåede varighed er ca. 1,5 timer og stilles vederlagsfrit til rådighed for alle, og vurderes derfor at være overkommeligt for erhvervet.

Miljø- og Fødevarerministeriet opfordrer til at uddannelsesinstitutionerne indarbejder e-learningkurset som en del af undervisningen på de relevante uddannelser, f.eks. landbrugsskoler.

Kurset vil blive stillet til rådighed via MRSA-rådgivningstjenesten, som hører under Statens Serum Institut. MRSA-rådgivningstjenesten varetages af specialiseret personale inden for det humane hygiejneområde. Personalet har siden MRSA-rådgivningstjenesten blev oprettet haft en tæt og hyppig kontakt med personer i de målgrupper, som hygiejnekurset henvender sig til, og har derfor et indgående kendskab til de spørgsmål og problematikker, som kurset omhandler. På baggrund af denne specialiserede ekspertise som rådgivningstjenesten allerede besidder, vurderer Miljø- og Fødevarerministeriet, at hygiejnekurset skal udvikles af MRSA-rådgivningstjenesten og Statens Serum Institut.

Der henvises til at, uddannelsesinstitutionerne eller private organisationer, som udbyder uddannelse, inddrager det vederlagsfrie kursus som en del af undervisningen.

Ad. 5. Kontrol

3F er bekymrede for, at der kan forekomme situationer, hvor den pågældende, der har fået udstedt et kursusbevis ikke er den, der har gennemført selve e-learningkurset.

Den Danske Dyrlægeforening bemærker, at det kan være et problem, at der ikke er kontrol med, hvilke personer der reelt set tager kurset i kraft af, at det er et online-kursus.

Landbrug & Fødevarer ønsker, at vi præciserer, at systemet også kan gemme de kursusdeltagere, som har taget kurset, så et kursusbevis kan genskabes.

Lægeforeningen og Rådet for Bedre Hygiejne bemærker, at e-læring kan sætte noget på dagsordenen, men skal det for alvor indarbejdes i de daglige rutiner, bør det foranledige opfølgning i praksis, helst med relevante og målbare kriterier for om det gør en forskel eller ej. Et godt eksempel er HACCP, der med sine velkendte principper anvendes i store dele af fødevarerindustrien og som fint vil kunne udbredes til dette tiltag.

Miljø- og Fødevarerministeriets bemærkninger:

Miljø- og Fødevarerministeriet noterer bemærkningerne om identifikation. Der arbejdes i øjeblikket med en model for kurset, hvor CPR-nr. eller lignende skal anvendes som identifikation på kursisten og hvorkursusbeviset vil kunne genskabes i systemet.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, hvorledes Miljø- og Fødevarerministeriet påtænker at udføre kontrol med, at medarbejderne har gennemført det obligatoriske hygiejne kursus.

Med hensyn til bemærkningerne fra Lægeforeningen og Rådet for Bedre Hygiejne om, at viden om hygiejne skal indgå i daglige rutiner, bemærkes det, at for besætninger, der har en sundhedsrådgivningsaftale, er der krav om en zoonotisk smittebeskyttelsesplan for besætningen. Formålet med denne er bl.a. at reducere risikoen for spredning af husdyr-MRSA fra svinestalde til det omgivende samfund. Den besætningsansvarlige har ansvaret for planen efter rådgivning fra besætningsdyrlægen. Den zoonotiske smittebeskyttelsesplan revideres mindst én gang årligt. Planen tager, ligesom HACCP analyser, højde for de konkrete forhold i besætningen. Det vurderes således, at fokus på smittebeskyttelse allerede i dag indgår i de daglige rutiner i besætningerne.

Ad. 6. Konkurrencevilkår

ITD – Brancheorganisation for den danske vejgodstransport bemærker, at kurset vil medføre udgifter til erhvervslivet i form af tabt arbejdsfortjeneste samt udgifter i forbindelse med kontrol mv. Organisationen bemærker endvidere, at kurset vil medføre ulige konkurrencebetingelser, hvis kravet om uddannelse udelukkende omfatter ansatte i danske transportvirksomheder.

SamMark bemærker, at det er et konkurrenceforvridende tiltag, når kravet kun stilles til dansk registrerede virksomheder.

Miljø- og Fødevarerministeriets bemærkninger:

I forhold til konsekvenser for erhvervet henvises til, at formålet med kurset er be-

grundet i hensyn til smittebeskyttelse og forebyggelse af spredning af husdyr-MRSA til det omgivende samfund. Kurset bliver et vederlagsfrit e-learningkursus på ca. 1,5 timer, hvorfor erhvervsmæssige konsekvenser såsom tabt arbejdsfortjeneste, vurderes at være begrænsede i forhold til det væsentlige formål med kurset. Arbejdsgruppen anbefaler, at kravet om obligatorisk hygiejnekursus omfatter såvel danske som udenlandske medarbejdere, men bemærker, at kravet kan blive svært at håndtere i forhold til chauffører fra udlandet, hvis virksomheden, hvor de er ansat under, er registreret i udlandet.

Reglerne der fastsættes til udmøntning af den foreslåede bemyndigelse vil i overensstemmelse med arbejdsgruppens anbefalinger, ligeledes gælde udenlandske personer, der er ansat i Danmark og håndterer levende svin. Miljø- og Fødevareministeriet henviser desuden til, at handlingsplanen er indgået i et bredt forlig i Folketinget (se afsnit 2).

Lovteknisk ændring indsat efter høringen

Efter høringen er der i lovforslaget indsat et ændringsforslag af ren lovteknisk karakter. Baggrunden er, at en bestemmelse om klagesagsbehandling i Miljø- og Fødevareklagenævnet ved lov nr. 1715 af 27. december 2016 ved en fejl er indsat i lov om hold af dyr som § 66 a i lovens kapitel 13, selvom lovens kapitel 13 allerede indeholdt en § 66 a. Den foreslåede ændring retter op på dette forhold ved at flytte den pågældende bestemmelse, der på nuværende tidspunkt er indsat som § 66 a i lovens kapitel 13, således at bestemmelsen i stedet indsættes som nye stykker i lovens § 66, som i forvejen indeholder klagebestemmelser. Der er tale om en ren lovteknisk ændring, og der sker således ingen materielle ændringer ved den foreslåede nye placering.